

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA EKONOMIJA V LETU 2023

Poročilo DPK SM za ekonomijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov.....	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije – primerjava po letih	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2023	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2023	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah.....	7
2.2	Meje med ocenami	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2023.....	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih.....	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov.....	26
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	27
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	28
5.1	Zunanje ocenjevanje	28
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	28
6	Povzetek	29
6.1	Ocena uspeha kandidatov	29
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	29
6.3	Druge ugotovitve	29

Avtorici:

Irena Papac, glavna ocenjevalka za ekonomijo

dr. Lidija Kodrin, predsednica DPK SM za ekonomijo

Poročilo je potrdila DPK SM za ekonomijo na 15. redni seji 11. 9. 2023.

Ljubljana, oktober 2023

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

- a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in kandidatov poklicne mature). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

- b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

- c) **kandidate PM** predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit iz predmeta SM.

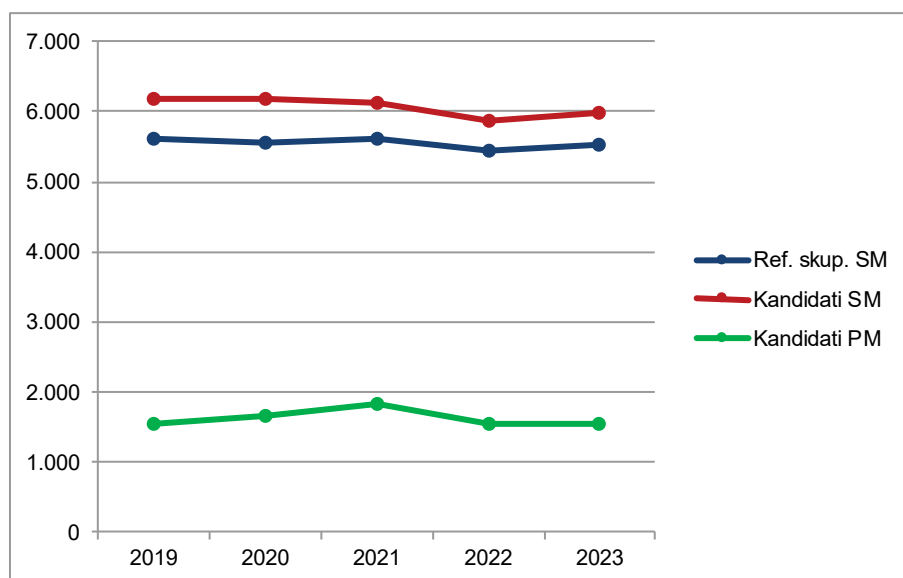
Okrajšava: kandidati PM.

1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2019 do 2023. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2019–2023

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2019	5.600	6.185	1.560
2020	5.560	6.173	1.657
2021	5.615	6.134	1.846
2022	5.444	5.865	1.542
2023	5.539	5.970	1.558

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2019–2023

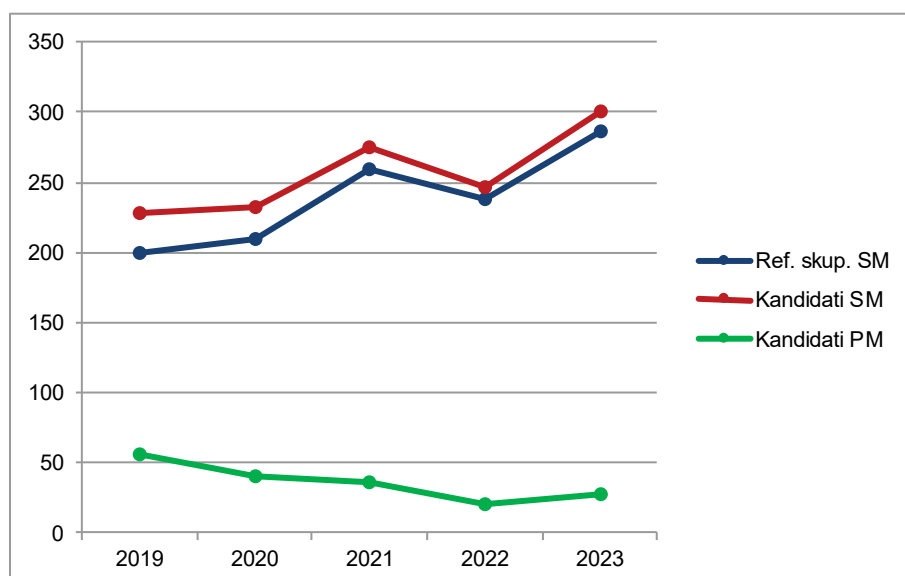
Vir: Državni izpitni center, 2023

1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali ekonomijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2019 do 2023. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: *Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2019–2023*

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2019	200	228	56
2020	209	232	41
2021	259	275	36
2022	238	247	21
2023	286	301	28

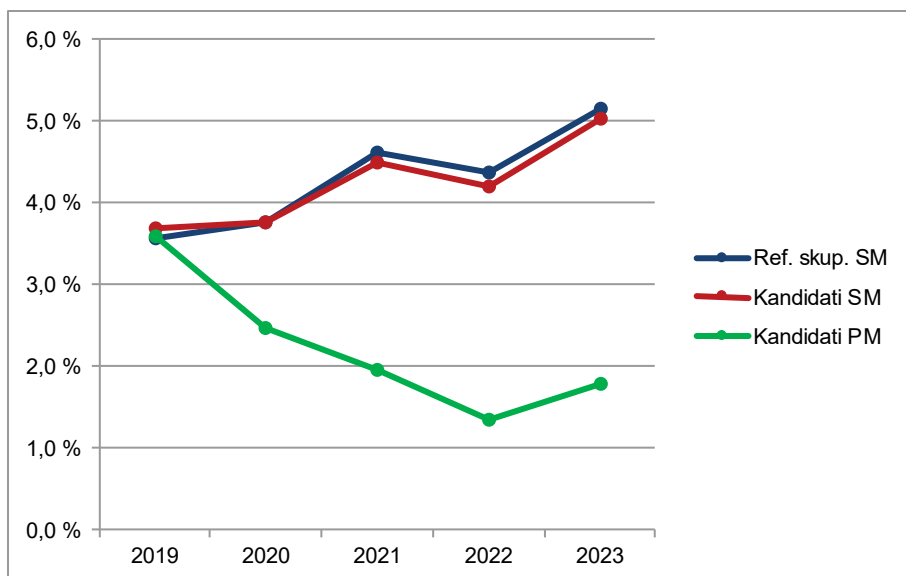
Slika 1.2.1: *Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2019–2023*

Vir: Državni izpitni center, 2023

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali ekonomijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2019 do 2023 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: *Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2019–2023*

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2019	3,6 %	3,7 %	3,6 %
2020	3,8 %	3,8 %	2,5 %
2021	4,6 %	4,5 %	2,0 %
2022	4,4 %	4,2 %	1,4 %
2023	5,2 %	5,0 %	1,8 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2019–2023

Vir: Državni izpitni center, 2023

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2023

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2023. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2023

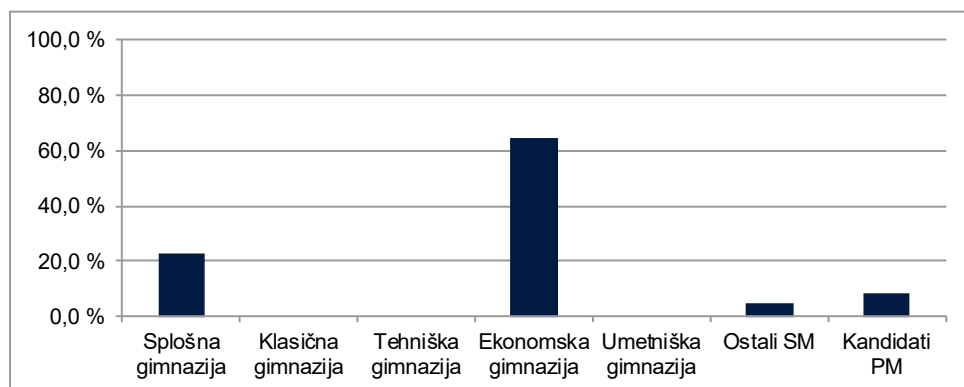
	Število	Delež
Splošna gimnazija	74	22,5 %
Klasična gimnazija	0	0,0 %
Gimnazija	74	22,5 %
Tehniška gimnazija	0	0,0 %
Ekonomska gimnazija	212	64,4 %
Umetniška gimnazija	0	0,0 %
Strokovna gimnazija	212	64,4 %
Ref. skup. SM	286	86,9 %
Ostali SM	15	4,6 %
Kandidati SM	301	91,5 %
Kandidati PM	28	8,5 %

gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2023

Vir: Državni izpitni center, 2023

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2023

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

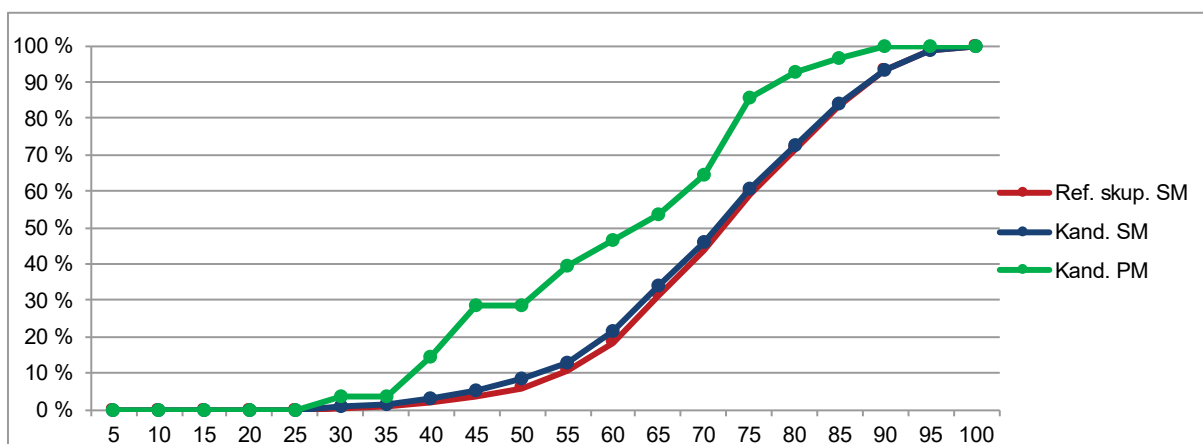
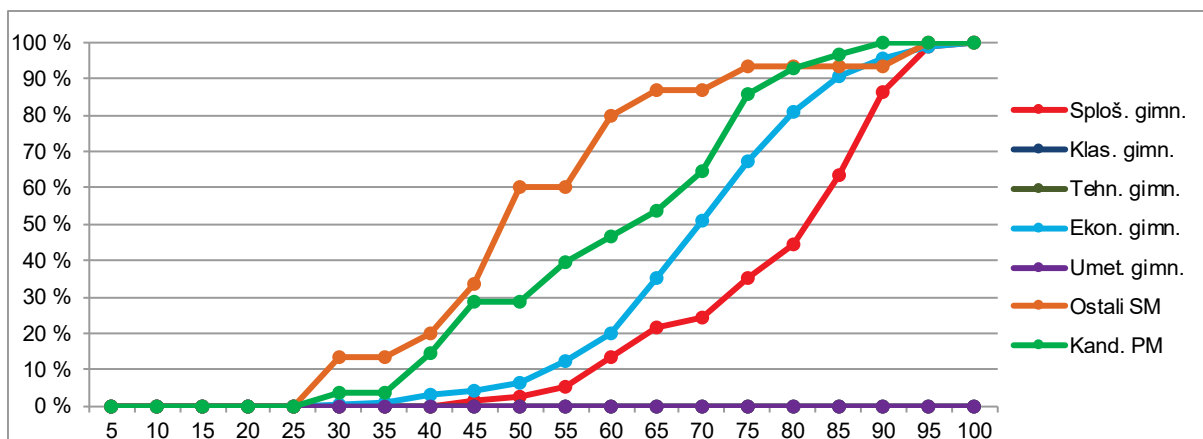
Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri ekonomiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2023 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.1.1: *Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16-20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21-25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26-30	0	0	0	0	1	0	1	1	3	2	1
31-35	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0
36-40	0	0	0	0	4	0	4	4	5	1	3
41-45	1	0	1	0	3	0	3	4	6	2	4
46-50	1	0	1	0	5	0	5	6	10	4	0
51-55	2	0	2	0	12	0	12	14	14	0	3
56-60	6	0	6	0	16	0	16	22	25	3	2
61-65	6	0	6	0	32	0	32	38	39	1	2
66-70	2	0	2	0	34	0	34	36	36	0	3
71-75	8	0	8	0	35	0	35	43	44	1	6
76-80	7	0	7	0	29	0	29	36	36	0	2
81-85	14	0	14	0	20	0	20	34	34	0	1
86-90	17	0	17	0	11	0	11	28	28	0	1
91-95	9	0	9	0	7	0	7	16	17	1	0
96-100	1	0	1	0	2	0	2	3	3	0	0
SKUPAJ	74	0	74	0	212	0	212	286	301	15	28

Preglednica 2.1.2: *Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
15	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
20	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
25	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
30	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	1 %	13 %	4 %
35	0 %	-	0 %	-	1 %	-	1 %	1 %	1 %	13 %	4 %
40	0 %	-	0 %	-	3 %	-	3 %	2 %	3 %	20 %	14 %
45	1 %	-	1 %	-	4 %	-	4 %	3 %	5 %	33 %	29 %
50	3 %	-	3 %	-	7 %	-	7 %	6 %	8 %	60 %	29 %
55	5 %	-	5 %	-	12 %	-	12 %	10 %	13 %	60 %	39 %
60	14 %	-	14 %	-	20 %	-	20 %	18 %	21 %	80 %	46 %
65	22 %	-	22 %	-	35 %	-	35 %	31 %	34 %	87 %	54 %
70	24 %	-	24 %	-	51 %	-	51 %	44 %	46 %	87 %	64 %
75	35 %	-	35 %	-	67 %	-	67 %	59 %	61 %	93 %	86 %
80	45 %	-	45 %	-	81 %	-	81 %	72 %	73 %	93 %	93 %
85	64 %	-	64 %	-	91 %	-	91 %	84 %	84 %	93 %	96 %
90	86 %	-	86 %	-	96 %	-	96 %	93 %	93 %	93 %	100 %
95	99 %	-	99 %	-	99 %	-	99 %	99 %	99 %	100 %	100 %
100	100 %	-	100 %	-	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

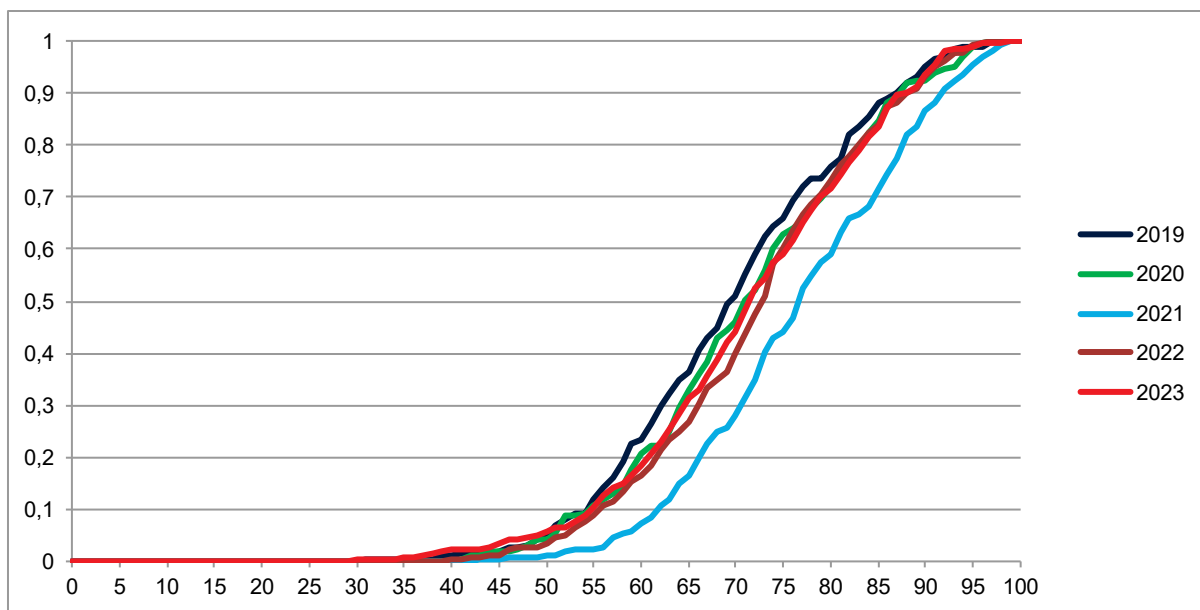
Vir: Državni izpitni center, 2023

2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2019 do 2023, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2019	46	59	72	85
2020	47	60	73	86
2021	49	62	75	88
2022	48	61	74	86
2023	48	61	74	86

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center, 2023

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

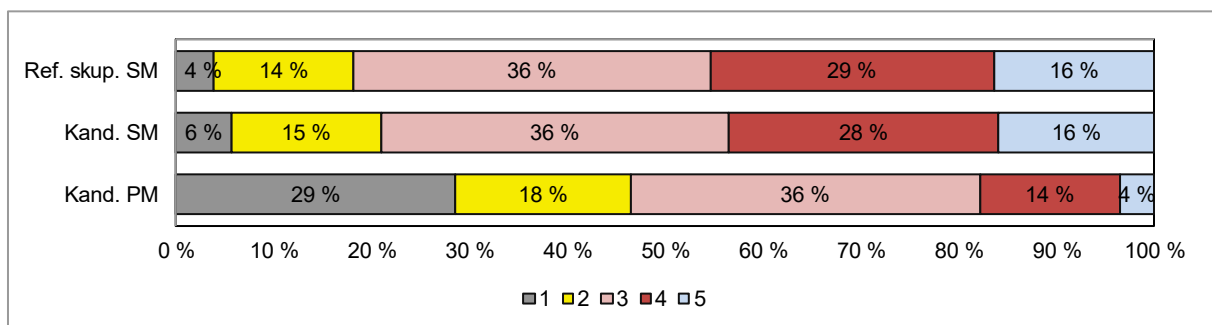
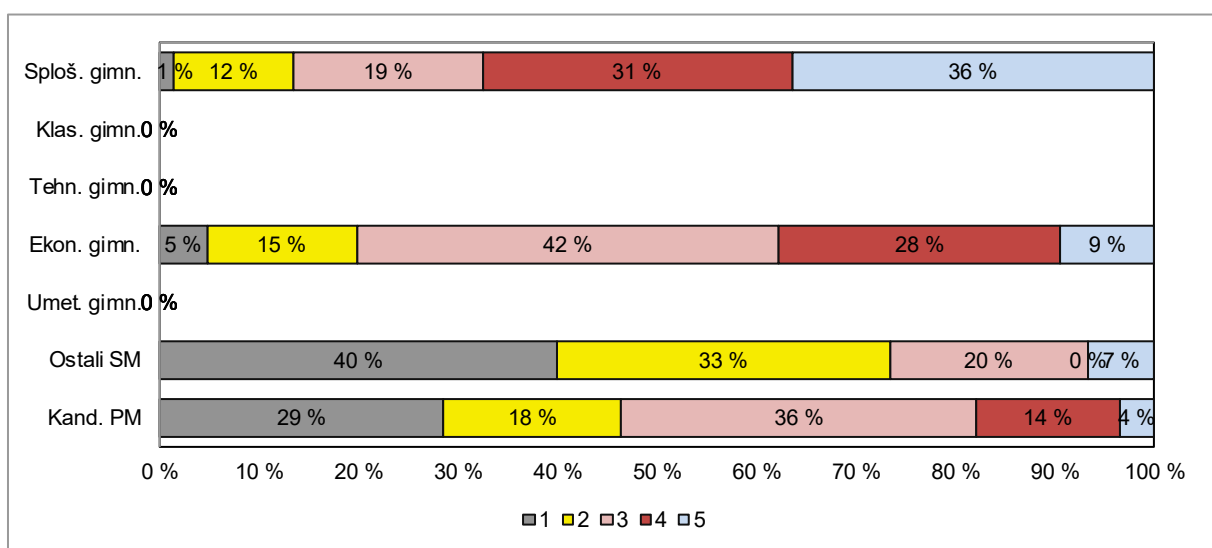
Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri ekonomiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2023 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	1	0	1	0	10	0	10	11	17	6	8
2	9	0	9	0	32	0	32	41	46	5	5
3	14	0	14	0	90	0	90	104	107	3	10
4	23	0	23	0	60	0	60	83	83	0	4
5	27	0	27	0	20	0	20	47	48	1	1
Uspešni	73	0	73	0	202	0	202	275	284	9	20
Skupaj	74	0	74	0	212	0	212	286	301	15	28

Preglednica 2.3.2: *Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	1 %	-	1 %	-	5 %	-	5 %	4 %	6 %	40 %	29 %
2	12 %	-	12 %	-	15 %	-	15 %	14 %	15 %	33 %	18 %
3	19 %	-	19 %	-	42 %	-	42 %	36 %	36 %	20 %	36 %
4	31 %	-	31 %	-	28 %	-	28 %	29 %	28 %	0 %	14 %
5	36 %	-	36 %	-	9 %	-	9 %	16 %	16 %	7 %	4 %
Uspešni	99 %	-	99 %	-	95 %	-	95 %	96 %	94 %	60 %	71 %
Skupaj	100 %	-	100 %	-	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: *Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

Vir: Državni izpitni center, 2023

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2023

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2023.

Preglednica 3.1: *Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2023*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	74,00	0,00	74,00	0,00	212,00	0,00	212,00	286,00	301,00	15,00	28,00
Povprečni splošni uspeh pri SM*	21,47	-	21,47	-	16,69	-	16,69	18,14	18,10	15,75	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	4,04	-	4,04	-	3,61	-	3,61	3,72	3,69	2,90	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	4,01	-	4,01	-	3,75	-	3,75	3,82	3,78	2,80	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,89	-	3,89	-	3,23	-	3,23	3,40	3,33	2,00	2,46
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,89	-	3,89	-	3,22	-	3,22	3,40	3,32	1,93	2,46
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	77,79	-	77,79	-	69,62	-	69,62	71,74	70,73	51,56	60,26
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	81,00	-	81,00	-	70	-	70,00	72,00	71,00	49,00	63,00
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	12,46	-	12,46	-	12,39	-	12,39	12,90	13,79	16,47	15,40
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	4,07	-	4,07	-	3,45	-	3,45	3,61	3,59	2,75	3,80
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,17	-	4,17	-	3,58	-	3,58	3,72	3,69	2,70	4,00
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,85	-	0,85	-	0,76	-	0,76	0,79	0,79	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,79	-	0,79	-	0,72	-	0,72	0,72	0,72	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,75	-	0,75	-	0,68	-	0,68	0,64	0,65	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,73	-	0,73	-	0,69	-	0,69	0,72	0,73	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,73	-	0,73	-	0,69	-	0,69	0,72	0,73	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,71	-	0,71	-	0,72	-	0,72	0,73	0,74	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,65	-	0,65	-	0,68	-	0,68	0,69	0,70	-	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,24	-	0,24	-	0,44	-	0,44	0,43	0,48	-	-
Odstotek neuspešnih s PP	1,35	-	1,35	-	4,72	-	4,72	3,85	5,65	40,00	28,57
Odstotek neuspešnih brez PP	1,35	-	1,35	-	5,19	-	5,19	4,20	5,98	40,00	28,57

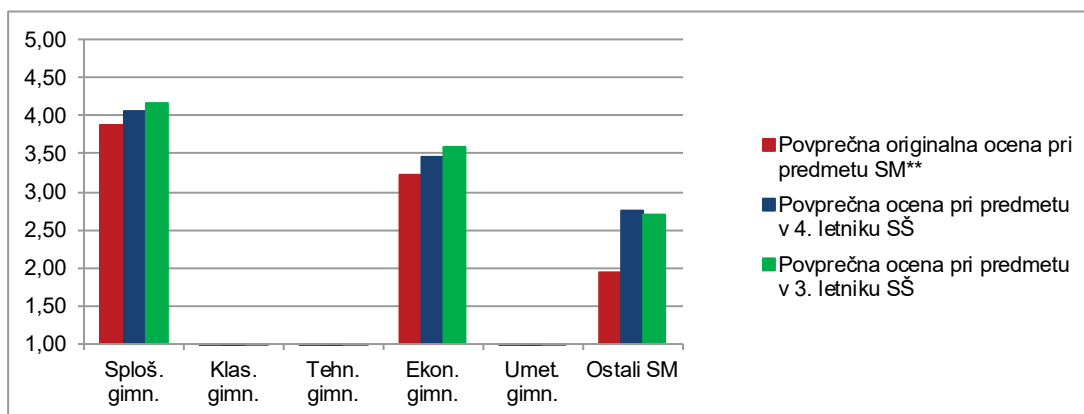
*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

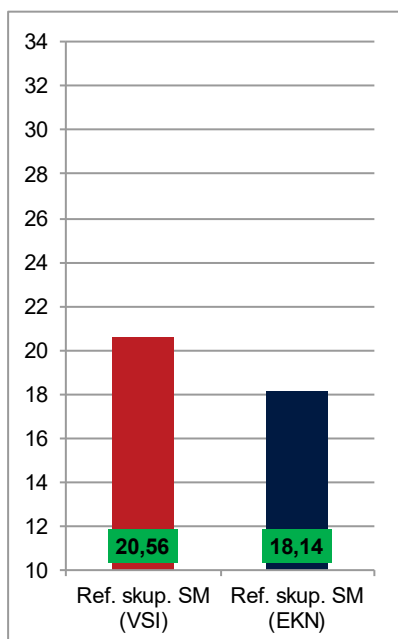
Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz ekonomije in povprečnih ocen iz ekonomije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz ekonomije

Vir: Državni izpitni center, 2023

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2023 prvič v celoti opravljali splošno matura (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz ekonomije (ref. skup. SM – EKN).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz ekonomije

Vir: Državni izpitni center, 2023

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2023.

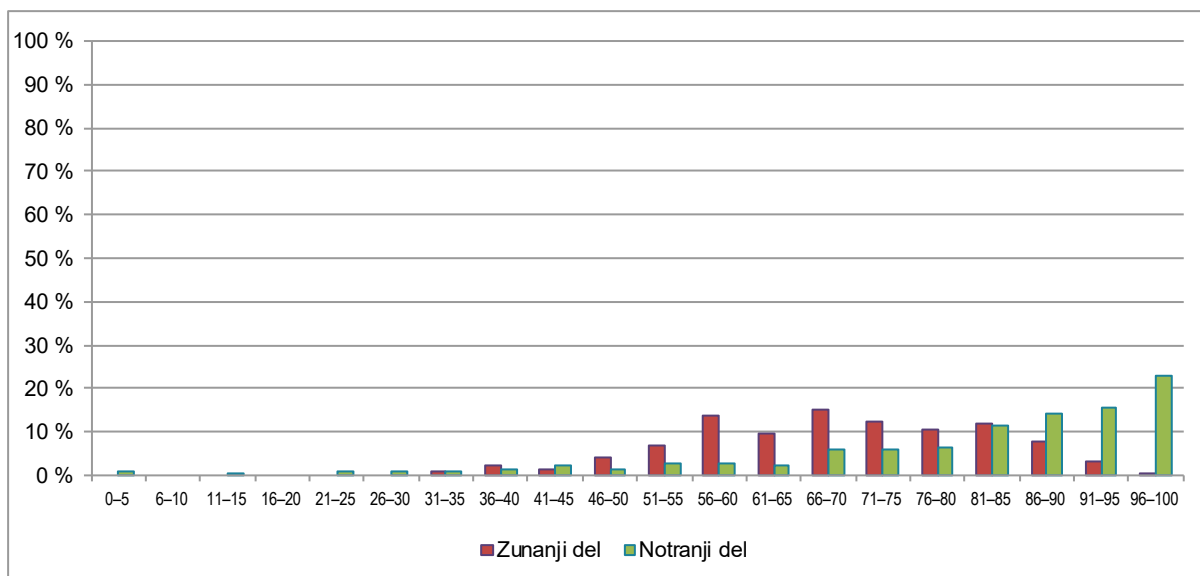
Preglednica 4.1.1: *Osnovni statistični podatki*

	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	286	286
Povprečno število odstotnih točk	55,29	16,45
Standardni odklon odstotnih točk	10,70	3,97
Maksimalno število odstotnih točk	79,00	20,00
Povprečna težavnost	0,69	0,82

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2023.

Preglednica 4.1.2: *Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita*

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0-5	0 %	1 %
6-10	0 %	0 %
11-15	0 %	0 %
16-20	0 %	0 %
21-25	0 %	1 %
26-30	0 %	1 %
31-35	1 %	1 %
36-40	2 %	1 %
41-45	1 %	2 %
46-50	4 %	1 %
51-55	7 %	3 %
56-60	14 %	3 %
61-65	10 %	2 %
66-70	15 %	6 %
71-75	12 %	6 %
76-80	10 %	7 %
81-85	12 %	12 %
86-90	8 %	14 %
91-95	3 %	15 %
96-100	0 %	23 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center, 2023

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2023.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2	Pisna naloga
Število kandidatov	286	286	286
Povprečno število odstotnih točk	28,38	26,90	16,45
Standardni odklon odstotnih točk	4,99	6,35	3,97
Maksimalno število odstotnih točk	40,00	40,00	20,00
Povprečna težavnost	0,71	0,67	0,82

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Kandidati opravljajo pisni izpit splošne mature iz ekonomije na eni zahtevnostni ravni. Izpit sestavljata dve izpitni poli. Izpitna pola 1 vsebuje 40 nalog izbirnega tipa in pomeni 40 % končne ocene. Izpitna pola 2 vsebuje šest strukturiranih nalog. Kandidati morajo odgovoriti na vsa zastavljena vprašanja. Vsaka naloga je vrednotena z 10 točkami. Skupaj lahko dobi kandidat v tem delu največ 60 točk. Izpitna pola 2 sestavlja 40 % končne ocene.

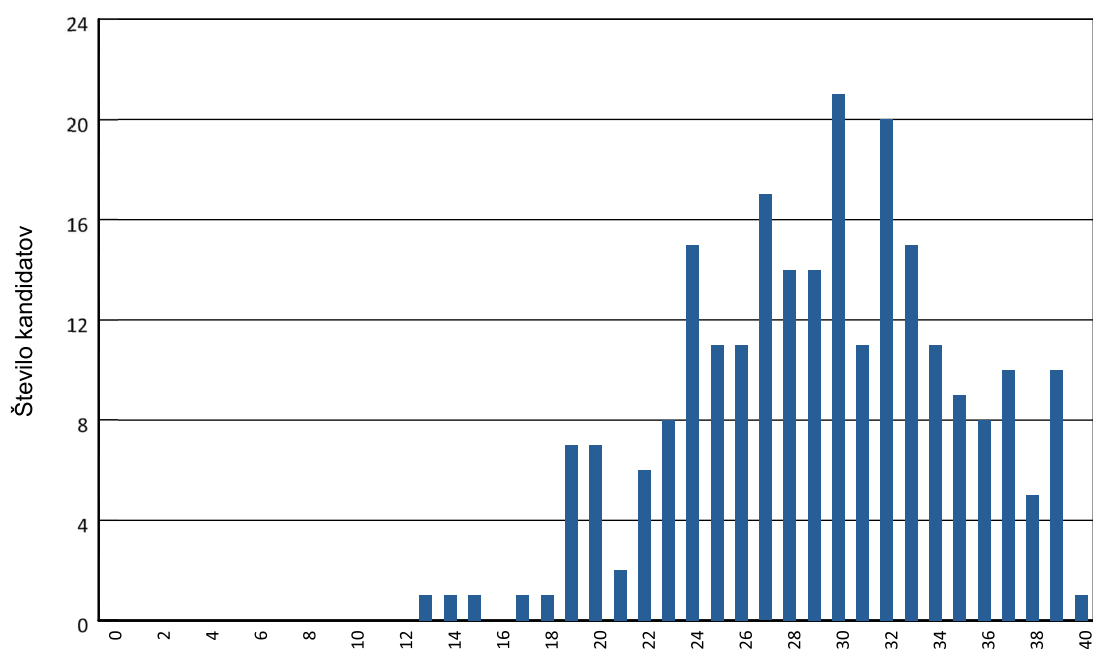
Preostalih 20 % ocene prinese notranji del izpita, ki je sestavljen iz pisne naloge.

Izpitno gradivo, ki so ga dobili kandidati, je bilo brez vsebinskih, grafičnih, besedilnih in drugih pomanjkljivosti, ki bi jih lahko ovirale pri pisanju odgovorov.

4.3.1 Analiza uspeha pri izpitni poli 1

Izpitna pola 1 je sestavljena iz 40 nalog izbirnega tipa. Pri vsaki nalogi kandidati izberejo enega od štirih ponujenih možnih odgovorov na zastavljeno vprašanje. Kandidati referenčne skupine SM so pri tem delu izpita v povprečju dosegli 28,38 točke, najmanj 13 in največ 39, indeks težavnosti (IT) je bil 0,7095.

Uspeh je nekoliko nižji kot leta 2022 (v povprečju 29,24 točke, najmanj 13 in največ 40, indeks težavnosti 0,7310) in nižji kot leta 2021 (v povprečju 30,76 točke, najmanj 17 in največ 40, indeks težavnosti 0,7610). Naloge v izpitni poli 1 so bile ustrezne in primerno težke.

Slika 4.3.1.1: *Razporeditev kandidatov referenčne skupine SM po točkah pri izpitni poli 1*

Državna predmetna komisija je v izpitno polo 1, tako kot vedno, vključila nekaj težjih in nekaj zelo lahkih nalog. »Lahka« naloga je tista, ki so jo kandidati uspešno reševali (visok IT), »težka« pa tista, pri kateri je uspeh kandidatov slabši (nizek IT). Indeks težavnosti je razmerje med povprečnim številom doseženih točk in najvišjim številom točk, ki jih je možno doseči. Kandidati referenčne skupine splošne mature so izpitno polo 1 nasploh reševali dobro. Sedem nalog od 40 ima IT nad 0,90. Nalog z nizkim IT je bilo malo: dve nalogi imata IT med 0,10 in 0,30 in tri med 0,30 in 0,40. Vse naloge so bile ustrezne stopnje zahtevnosti. Na zahtevnost naloge poleg objektivne kognitivne zahtevnostne stopnje vplivajo tudi hitro razumljivi in pregledni odgovori, slike pri nalogi ipd. Kljub temu pomeni IT okvirno sporočilo o uspehu kandidatov pri splošni maturi.

Indeks diskriminativnosti (ID) naloge je statistični parameter, s katerim skušamo meriti, ali so nalogo bolje reševali kandidati, ki so imeli v celoti boljši uspeh na maturi. Naloge z visokim ID so uspešno reševali večinoma le kandidati, ki so tudi sicer dosegli zelo dober rezultat na maturi, – uspešnejši kandidati. Nizek ID pomeni, da so nalogo dobro reševali tako uspešnejši kot manj uspešni kandidati.

4.3.1.1 Naloge z nizkim indeksom težavnosti

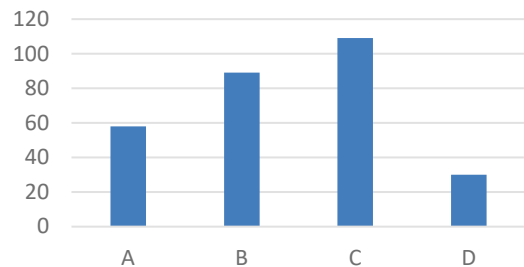
Naloga 3 (IT = 0,38; ID = 0,11)

3. Odgovor na temeljno ekonomsko vprašanje, za koga proizvajati dobrine in storitve, pojasnjuje
- A odločitev, katere proizvode bodo proizvajali v primarnem, sekundarnem in terciarnem gospodarskem sektorju.
 - B proizvodna izbira, ki določa okvire za državno potrošnjo.
 - C razdelitev dohodkov in premoženja med ljudmi.
 - D tehnološka izbira v državi, ki je odvisna od razpoložljivega znanja in sredstev ter vrste tehnoloških postopkov.

Komentar: Pravilen je odgovor C.

Nizek indeks težavnosti, nizek indeks diskriminativnosti in visoke frekvence odgovorov B (proizvodna izbira, ki določa okvire za državno potrošnjo) in C (razdelitev dohodkov in premoženja med ljudmi) ne presenečajo, saj gre za težjo nalogo – za vprašanje razdelitve dobrin in storitev med posameznike in skupine, ne za potrošnjo; naloga je druge taksonomske stopnje.

4.3.1.1.1: Število kandidatov referenčne skupine SM, ki so izbrali posamezni odgovor v nalogi 3.

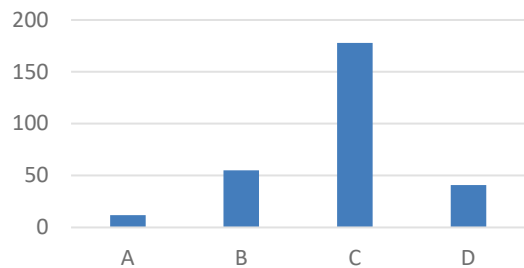
Naloga 11 (IT = 0,14; ID = 0,00)

11. V ekonomiji je za dolgo obdobje značilno, da
- A kljub temu, da ni objektivnih omejitev, nikakor ne moremo spremeniti obsega proizvodnih dejavnikov.
 - B povečujemo naložbo enega proizvodnega dejavnika ob konstantnem obsegu enega ali več preostalih proizvodnih dejavnikov.
 - C je razpoložljivost proizvodnih dejavnikov sicer omejena, a lahko njihov obseg s preudarnimi naložbami kljub temu povečamo.
 - D lahko podjetje tudi v okviru dane tehnologije spremeni obseg vseh proizvodnih dejavnikov.

Komentar: Pravilen je odgovor D.

Nizek indeks težavnosti in nizek indeks diskriminativnosti pri nalogi, ki je tretje taksonomske stopnje. Dijaki niso razumeli kontradiktornosti trditve C. Naloga 11 je bila po indeksu težavnosti najtežja v izpitni poli 1.

4.3.1.1.2: Število kandidatov referenčne skupine SM, ki so izbrali posamezni odgovor v nalogi 11.

Naloga 19 (IT = 0,38; ID = 0,38)

19. Preglednica prikazuje podatke o cenah in stroških, ki veljajo za monopolista.

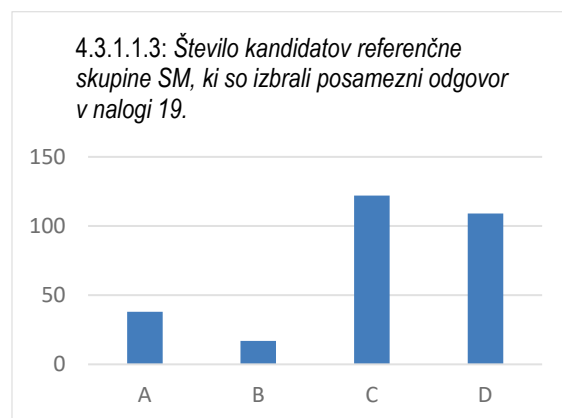
Količina (Q)	Cena (P) v EUR	Celotni stroški (TC) v EUR	Mejni prihodek (MR) v EUR
5	120,00	600,00	--
6	110,00	610,00	60,00
7	100,00	650,00	40,00
8	90,00	710,00	20,00
9	80,00	790,00	0,00
10	70,00	890,00	-20,00

Z analizo podatkov lahko ugotovimo, da bo monopolist dosegel največji dobiček, če bo

- A zmanjšal proizvodnjo z 10 na 9 enot, saj bo dosegel povprečne proizvodne stroške v višini 87,80 EUR.
- B proizvajal 9 enot, ko so mejni stroški 80,00 EUR.
- C proizvajal 6 enot, ko je mejni prihodek največji.
- D zmanjšal proizvodnjo z 9 na 7 enot, ko je mejni prihodek 40,00 EUR.

Komentar: Pravilen je odgovor D.

Nizek indeks težavnosti, nizek indeks diskriminativnosti in visoka frekvenca odgovorov C presenečajo, saj kandidati niso upoštevali pravila poslovanja monopolista $MR = MC$; naloga je druge taksonomske stopnje.

Naloga 35 (IT = 0,27; ID = 0,22)

35. Bruto domači proizvod Slovenije po stalnih cenah je v letu 2020 znašal 46.918 milijonov EUR. V primerjavi z letom prej je bil v tekočih cenah manjši za 3,1 %, realno pa je bil manjši za 4,2 %.

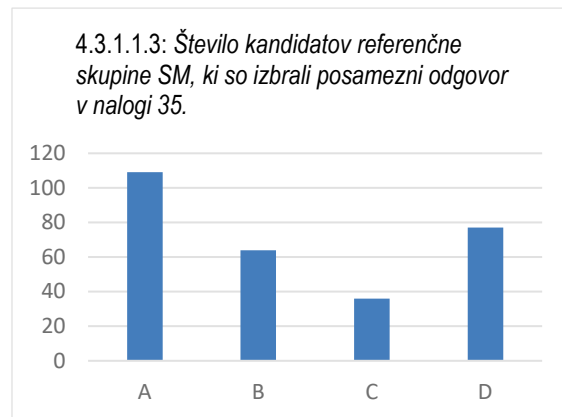
(Vir: prirejeno po STAT <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/97929>. Pridobljeno: 23. 10. 2021.)

Z analizo podatkov ugotovimo, da

- A je bila v Sloveniji v letu 2020 1,011 odstotna inflacija.
- B je bila v Sloveniji v letu 2020 1,12 odstotna deflacija.
- C je realni BDP Slovenije v letu 2019 znašal 48.418,99 milijonov EUR.
- D je realni BDP Slovenije v letu 2019 znašal 48.974,95 milijonov EUR.

Komentar: Pravilen je odgovor D.

Nizek indeks težavnosti, nizek indeks diskriminativnosti in visoka frekvenca odgovorov A ne presenečajo, saj so kandidati izračunali koeficient rasti cen 1,011 in ne stopnje inflacije; naloga je tretje taksonomske stopnje.

Naloga 38 (IT = 0,37; ID = 0,23)

38. »Po podatkih Banke Slovenije lahko razberemo, da smo v letu 2020 v tujino izvozili blago v vrednosti 29.626,6 milijona evrov in storitve v vrednosti 6.853,2 milijona evrov.«

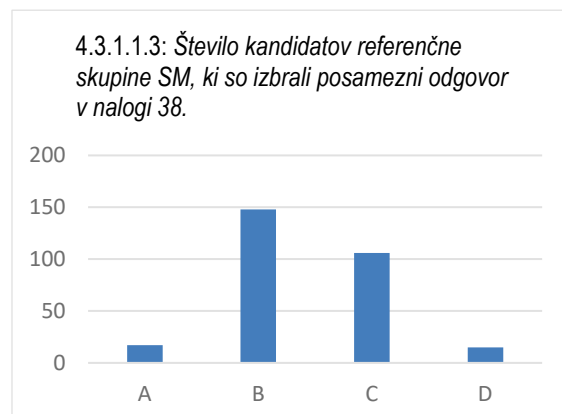
(Vir: povzeto po https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/pb_2020_12.pdf. Pridobljeno: 10. 1. 2022.)

Podatki o izvozu blaga in storitev so v plačilni bilanci evidentirani kot kreditna postavka

- A finančnega računa.
- B trgovinske bilance.
- C tekočega računa.
- D kapitalskega in finančnega računa.

Komentar: Pravilen je odgovor C.

Nizek indeks težavnosti, nizek indeks diskriminativnosti in visoka frekvenca odgovorov B ne presenečajo, saj kandidati niso upoštevali, da je v trgovinski bilanci zabeležen npr. izvoz le blaga, ne pa tudi storitev; naloga je druge taksonomske stopnje.

4.3.1.2 Naloge z visokim indeksom težavnosti

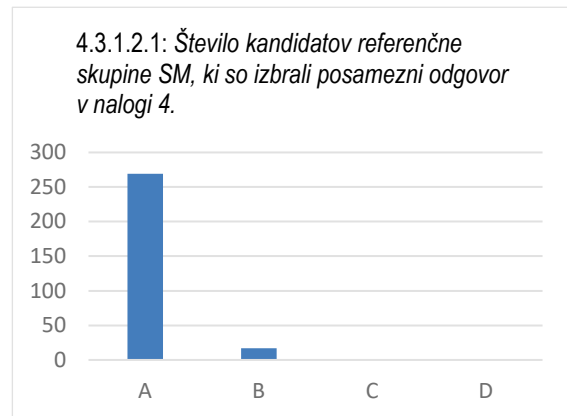
Naloga 4 (IT = 0,94; ID = 0,10)

4. Faze gospodarskega procesa si sledijo po logičnem zaporedju

- A proizvodnja, razdelitev, menjava in potrošnja.
- B proizvodnja, menjava, potrošnja in razdelitev.
- C podjetja, menjava, razdelitev in gospodinjstva.
- D potrošnja, menjava, proizvodnja in razdelitev.

Komentar: Pravilen je odgovor A.

Visok indeks težavnosti, nizek indeks diskriminativnosti in nizke frekvence odgovorov B, C in D ne presenečajo, saj gre za preprosto nalogo. Zaporedje faz gospodarskega procesa je kandidatom zelo dobro poznano. Naloga je prve taksonomske stopnje.

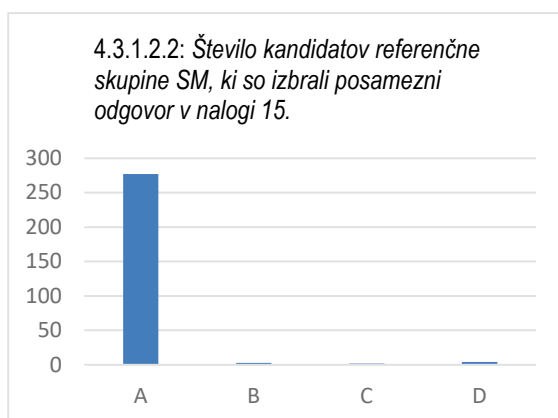
Naloga 15 (IT = 0,97; ID = -0,01)

15. Krivulja povpraševanja je običajno padajoča krivulja, ker se, ob pogoju caeteris paribus,

- A z zvišanjem cene dobrine zmanjša obseg povpraševanja po dobrini in obratno.
- B z zvišanjem cene dobrine poveča obseg povpraševanja po dobrini in obratno.
- C poveča obseg povpraševanja po dobrini zaradi povečanja nominalnega dohodka.
- D zmanjša obseg povpraševanja po dobrini zaradi znižanja cene substitutov.

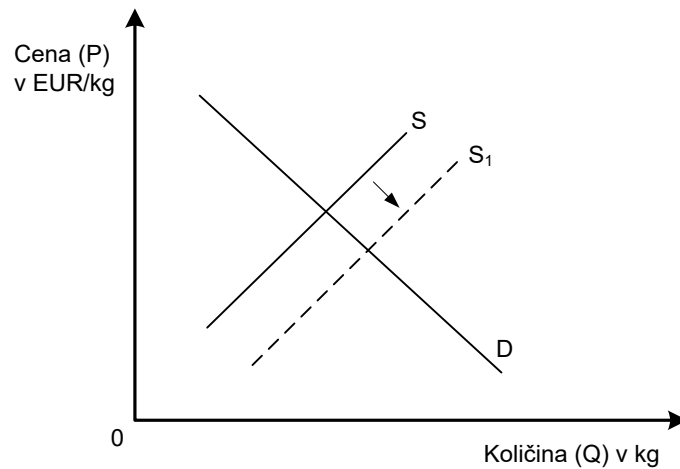
Komentar: Pravilen je odgovor A.

Visok indeks težavnosti, negativen indeks diskriminativnosti in nizke frekvence odgovorov B, C in D ne presenečajo, saj je kandidatom zelo dobro poznana oblika krivulje povpraševanja. Naloga je prve taksonomske stopnje.

Naloga 16 (IT = 0,92; ID = 0,25)

16. Slika prikazuje trg jagod, ki jih ponudniki pridelujejo v rastlinjakih.

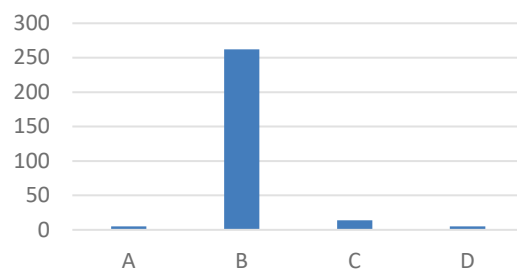
Premik krivulje iz S v S₁ je lahko posledica

- A večjih potreb prebivalcev po sadju.
- B cenovno ugodnejše zelene tehnologije pri proizvodnji jagod.
- C zvišanja cene električne energije, ki je potrebna za ogrevanje rastlinjakov.
- D povečanja davka na dobiček podjetij.

Komentar: Pravilen je odgovor B.

Visok indeks težavnosti, nizek indeks diskriminativnosti in nizke frekvence odgovorov A, C in D ne presenečajo, saj je kandidatom zelo dobro poznano, da znižanje proizvodnih stroškov povzroči povečanje ponudbe. Naloga je druge taksonomske stopnje.

4.3.1.2.2: Število kandidatov referenčne skupine SM, ki so izbrali posamezni odgovor v nalogi 16.

Naloga 25 (IT = 0,92; ID = 0,21)

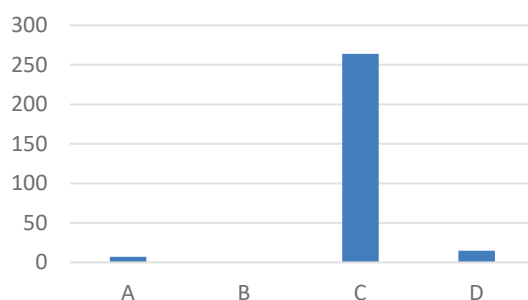
25. Centralna banka neposredno vpliva na gospodarsko dogajanje z določanjem

- A ravni cen (P).
- B količine dobrin in storitev (Q).
- C količine denarja (M).
- D obtočne hitrosti denarja (V).

Komentar: Pravilen je odgovor C.

Visok indeks težavnosti, nizek indeks diskriminativnosti in nizke frekvence odgovorov A, B in D ne presenečajo, saj kandidati zelo dobro poznajo sredstvo denarne politike za doseganje ciljev ekonomske politike. Naloga je prve taksonomske stopnje.

4.3.1.2.3: Število kandidatov referenčne skupine SM, ki so izbrali posamezni odgovor v nalogi 25.

Naloga 26 (IT = 0,92; ID = 0,25)

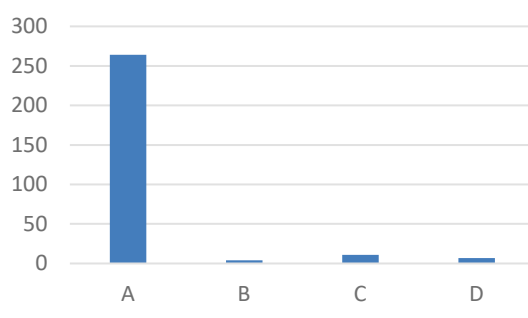
26. V državi članici Evropske unije se je v letu 2021 splošna raven cen zvišala, kar pomeni, da se je realna vrednost denarja

- A zmanjšala.
- B ohranila.
- C povečala.
- D približala nominalni vrednosti denarja.

Komentar: Pravilen je odgovor A.

Visok indeks težavnosti, nizek indeks diskriminativnosti in nizke frekvence odgovorov B, C in D ne presenečajo, saj kandidati zelo dobro poznajo povezavo med povečanjem splošne ravni cen in realno vrednostjo denarja. Naloga je druge taksonomske stopnje.

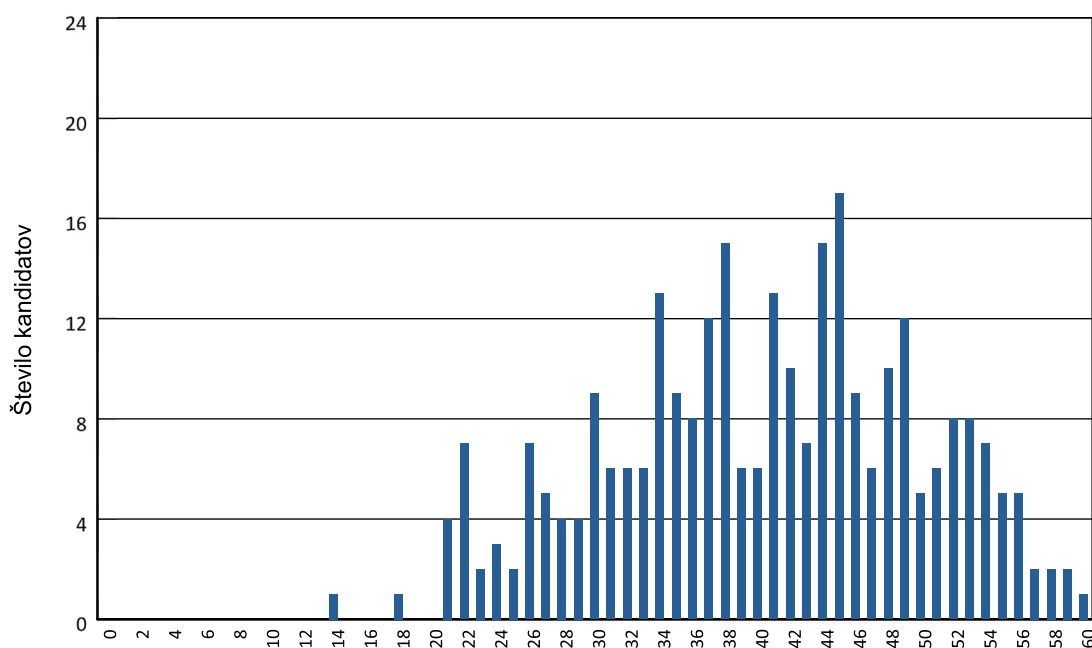
4.3.1.2.3: Število kandidatov referenčne skupine SM, ki so izbrali posamezni odgovor v nalogi 26.

4.3.2 Analiza uspeha pri izpitni poli 2

Izpitna pola 2 vsebuje šest strukturiranih nalog. Kandidati morajo odgovoriti na vsa zastavljena vprašanja. Kandidati referenčne skupine SM so pri tem delu izpita v povprečju dosegli 40,36 točke, najmanj 14 in največ 60; IT je 0,6726. Uspeh je nekoliko višji kot lani (povprečje 39,77 točke, najmanj 12 in največ 57; IT je 0,6628) in nižji kot leta 2021 (povprečje 41,10 točke, najmanj 18 in največ 59, IT je 0,6850).

Naloge v izpitni poli 2 so bile ustrezno zastavljene in primerno težke, indeks težavnosti pri nalogah je ustrezen. Indeks diskriminativnosti nalog kaže, da so bile te dobro zastavljene, po IT izstopajo pri eni, po ID pa prav tako pri eni delni nalogi oz. vprašanju.

Slika 4.3.2: *Razporeditev kandidatov referenčne skupine SM po točkah*

Naloga 1: *Reprodukcija in potrošna izbira*

Kandidati so v povprečju dosegli 7,18 točke od možnih 10 točk. Po pričakovanju državne predmetne komisije so pri nalogi 1.1 zelo dobro opredelili pojem ekonomski problem na prvi taksonomski stopnji. Pri nalogi 1.2 so dobro opredelili pojem proizvodnja, dosegli so nižje povprečno število točk kot pri nalogi 1.1, čeprav je bila ta delna naloga primerno težka in z dobro ločljivostjo. Pri nalogi 1.3 so dobro navajali proizvodne dejavnike, iz besedila razbrali konkretne primere proizvodnih dejavnikov in dopolnjevali besedilo na drugi taksonomski stopnji. povprečno so dosegli 3,96 točke od 5 možnih; ta delna naloga je bila primerno težka in z dobro ločljivostjo. Pri nalogi 1.4 so iz podatkov dobro izračunali razpoložljivi dohodek, analizirali optimalen nakup in koristnost dobrin na drugi in tretji taksonomski stopnji.

Naloga 1 je v celoti ustrezno težka (IT = 0,72) in z dobro ločljivostjo (ID = 0,52).

Naloga 2: *Stroški in merila uspešnosti poslovanja*

Kandidati so v povprečju dosegli 6,64 točke od možnih 10. Pri nalogi 2.1 so površno opredeljevali amortizacijo in dobro opredeljevali pojem povprečni celotni stroški. Povprečno so dosegli 1,1 točke od 2 možnih. Po indeksu težavnosti je bila to težja delna naloga z dobro ločljivostjo, čeprav je prve taksonomske stopnje. Pri nalogi 2.2 so zelo dobro izračunali pridelek, prihodek in dobiček vinogradnika.

Ta delna naloga je bila kandidatom lahka, z nizkim indeksom ločljivosti. Povprečno so dosegli 1,89 točke od 2 možnih. Naloga je druge taksonomske stopnje. Pri nalogi 2.3 so kandidati dobro opredelili merilo ekonomičnosti poslovanja in donosnosti poslovanja. Naloga je prve taksonomske stopnje, s primernima indeksoma težavnosti in ločljivosti. Prav tako so pri nalogah 2.4 in 2.5 dobro uporabili podatke in izračune ter ugotavljali ekonomičnost in donosnost poslovanja. Nalogi sta druge taksonomske stopnje z ustreznima indeksoma težavnosti in ločljivosti. Pri nalogi 2.6 so kandidati dobro analizirali kazalnika ekonomičnosti in donosnosti poslovanja ter navajali ukrep za izboljšanje uspešnosti poslovanja po obeh merilih. Naloga je tretje taksonomske stopnje, pričakovano težja naloga, ustrežna po indeksu težavnosti in ločljivosti.

Naloga 2 je ustrezno težka (IT = 0,66) in z dobro ločljivostjo (ID = 0,70).

Naloga 3: Ponudba in konkurenca

Kandidati so v povprečju dosegli 6,36 točke od 10 možnih. Pri nalogi 3.1 so zelo uspešno dopolnjevali besedilo, povezano z dejavniki, ki določajo konkurenco. Povprečno so dosegli 1,65 točke od 2 možnih; naloga je prve taksonomske stopnje, lažja, s pričakovano nižjo ločljivostjo. Pri nalogi 3.2 so nekateri kandidati površno opredeljevali pojem ponudba. Povprečno so dosegli 0,48 točke od 1 možne; naloga je prve taksonomske stopnje, s srednjo težavnostjo in ločljivostjo. Naloga 3.3, pojasnilo zakona ponudbe, je bila za kandidate težja (ID = 0,49; ID = 0,37) kakor primerljiva naloga 15 v izpitni nalogi 1 o zakonu povpraševanja, ki je bila za kandidate zelo lahka (ID = 0,97; ID = -0,01). Pri nalogi 3.4 so kandidati površno navajali dejavnike, ki vplivajo na ponudbo sončnih očal; povprečno so dosegli 0,49 točke od 1 možne. Pri nalogi 3.5 so kandidati dobro izračunali nesorazmerje med ponudbo in povpraševanjem po sončnih očalih in prihodek poslovni izid; naloga je druge taksonomske stopnje s primernima indeksom težavnosti in ločljivosti. Pri nalogi 3.6 so kandidati pomanjkljivo izračunali koeficient cenovne elastičnosti ponudbe iz podatkov pri nalogi 3.5 in ga zaokroževali na zahtevano število decimalnih mest. Povprečno so dosegli 0,50 točke od 1 možne; naloga je tretje taksonomske stopnje. Pri nalogi 3.7 so kandidati zelo dobro vrisali posledice požara na trgu sončnih očal; naloga je bila za kandidate lažja, z nižjo ločljivostjo.

Naloga 3 je ustrezno težka (IT = 0,64) in z dobro ločljivostjo (ID = 0,65).

Naloga 4: Plače in dobiček

Kandidati so v povprečju dosegli 6,48 točke od 10 možnih. Po pričakovanju državne predmetne komisije so kandidati pri nalogi 4.1 dobro pojasnjevali reproduktivno in stimulatívno funkcijo. Povprečno so dosegli 1,24 točke od 2 možnih; naloga je prve taksonomske stopnje, primerno težka in ločljiva. Pri nalogi 4.2 so kandidati dobro dopolnili besedilo in prepoznali realni dohodek, iz podatkov so prepoznali spremembe nominalne in realne plače, izračunali realno rast plače ter dopolnili preglednico z manjkajočimi sestavinami plače. Naloga je druge taksonomske stopnje, primerno težka, z visoko ločljivostjo. Pri nalogi 4.3 so kandidati dobro prepoznali in vrisali ustrezno vrsto ekstra dobička; delna naloga je druge taksonomske stopnje. Nato so dobro navajali in utemeljevali koristi od kohezijskih sredstev za podjetje in raziskovalko. Povprečno so dosegli 1,46 točke od 2 možnih; naloga je tretje taksonomske stopnje, ustrezno težka, z dobro ločljivostjo.

Naloga 4 je ustrezno težka (IT = 0,65) in z dobro ločljivostjo (ID = 0,61).

Naloga 5: Transnacionalna korporacija

Kandidati so v povprečju dosegli 8,01 točke od 10 možnih. Pri nalogi 5.1 so dobro dopolnili besedilo z značilnostmi korporacije Krka. Naloga je bila za kandidate primerno težka, z dobro ločljivostjo. Pri nalogi 5.2 so kandidati zelo dobro navajali dva razloga za gradnjo proizvodnih obratov v tujini in ju pojasnjevali; naloga je druge taksonomske stopnje, lažja in z nižjo ločljivostjo. Pri nalogi 5.3 so kandidati dobro navajali in pojasnjevali razloga za nakup družb v tujini; naloga je druge taksonomske stopnje, težja od naloge 5.2, vendar z nižjo ločljivostjo. Pri nalogi 5.4 so kandidati zelo dobro analizirali besedilo in z uporabo podatkov argumentirali dva pozitivna učinka korporacije na Slovenijo. Za kandidate je bila naloga lahka, z nižjo ločljivostjo.

Naloga 5 je ustrezno težka (IT = 0,80) in z dobro ločljivostjo (ID = 0,57).

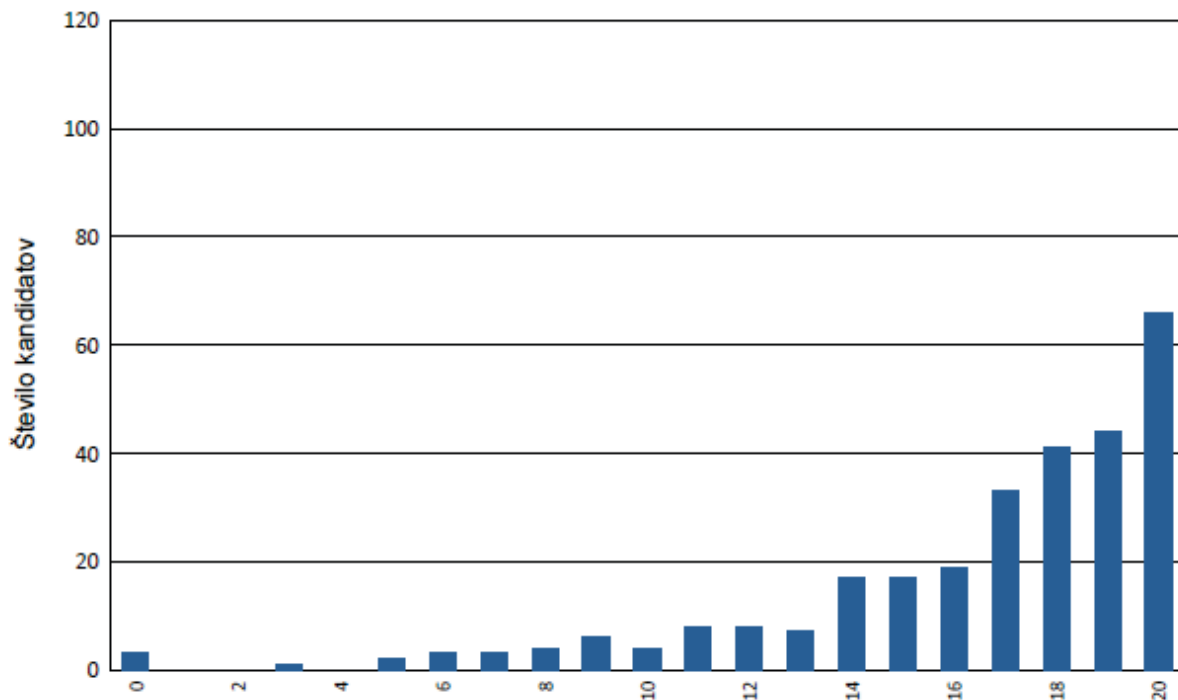
Naloga 6: Ekonomska politika

Kandidati so v povprečju dosegli 5,69 točke od 10 možnih točk. Po pričakovanju državne predmetne komisije so kandidati pri nalogah 6.1 in 6.2 dobro opredeljevali ekonomsko politiko in navajali dva nosilca ekonomske politike. Nalogi sta prve taksonomske stopnje, primerno težki in z nižjo ločljivostjo. Naloga 6.3 je bila druge taksonomske stopnje, po indeksu težavnosti najtežja (ID = 0,47), z večjo ločljivostjo (ID = 0,42). Kandidati so dobro navedli funkcijo, s katero država blaži socialno neenakost, vendar so površno pojasnjevali to funkcijo. Naloga 6.3 je bila po indeksu težavnosti najtežja v izpitni poli 2. Naloga 6.4, pri kateri so kandidati pomanjkljivo navajali dva monetarna in dva fiskalna konvergenčna kriterija EMU, je bila za kandidate še težja po indeksu težavnosti, a z višjo ločljivostjo. so Nalogo 6.5 so kandidati reševali bolje, analizirali so besedilo in določili vrsto fiskalne politike, izračunali razliko v odstotnih točkah, ki je presegala fiskalni konvergenčni kriterij EMU, in analizirali ter utemeljevali verjetno dolgoročno posledico opisanih aktivnosti fiskalne politike za Slovenijo. Povprečno so dosegli 2,59 točke od 4 možnih; naloga je bila primerno težka, z dobro ločljivostjo.

Naloga 6 je ustrezno težka (IT = 0,57) in dobro ločljiva (ID = 0,63).

4.3.3 Pisna naloga

Pri pisnih nalogah so kandidati referenčne skupine SM v povprečju dosegli 16,45 absolutne točke od možnih 20. Najmanjše doseženo število točk je bilo 0, največje pa 20 (od 20 možnih). Uspeh je primerljiv z lanskim letom, ko so v povprečju dosegli 16,79 absolutne točke od 20 točk. Najmanjše doseženo število točk je bilo 8, največje pa 20 (od 20 možnih).

Slika 4.3.3: Razporeditev kandidatov referenčne skupine SM po točkah

Notranji del izpita se že dvanajsto leto izvaja s pisno nalogo. Kandidati se nanjo pripravljajo s šestimi sodobnimi časopisnimi članki o aktualnih gospodarskih temah. Vprašanja za pisno nalogo sestavijo učitelji na podlagi izbire dveh časopisnih člankov, enega s področja mikroekonomije, drugega s področja makroekonomije, usklajenih z vsebinami učnega načrta. Kandidati niso seznanjeni z učiteljevo izbiro časopisnih člankov do dneva pisanja pisne naloge.

Kandidati so dobro razlagali povezavo med vsebino časopisnega članka in ekonomsko teorijo ter ocenjevali aktualne gospodarske dogodke z vidika ekonomista, saj je indeks težavnosti naloge 0,82 in indeks ločljivosti 0,43. V primerjavi z letom 2022 je indeks težavnosti malo nižji, indeks ločljivosti je nižji (lani: IT = 0,84 in ID = 0,58).

Leta 2023 je bila korelacija med notranjo in zunanjo oceno 0,43, med skupnim uspehom na maturi in uspehom pri predmetu pa 0,73.

Leta 2022 je bila korelacija med notranjo in zunanjo oceno 0,58, med skupnim uspehom na maturi in uspehom pri predmetu pa 0,75.

Korelacija med notranjo in zunanjo oceno leta 2023 se je zmanjšala glede na leto 2022, prav tako korelacija med skupnim uspehom na maturi in uspehom pri predmetu.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Po mnenju državne predmetne komisije se najpogostejši nepravilni odgovori pojavljajo zato, ker nekateri kandidati ne preberejo natančno navodil za reševanje nalog, pomanjkljivo izvajajo računske postopke v nalogah, niso pozorni na podatke v danih preglednicah in diagramih oz. besedilih, ne upoštevajo vseh ekonomskih zakonitosti, naloge rešijo prehitro in zato napačno.

V izpitni poli 1 so bili najpogostejši nepravilni odgovori pri nalogi 11 (IT = 0,14; ID = 0,00).

V izpitni poli 2 so bili najpogostejši nepravilni odgovori pri nalogi 6.3 (IT = 0,47; ID = 0,42).

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Zaradi majhnega števila zunanjih ocenjevalcev pri ekonomiji ni bila izvedena anketa, v kateri bi ocenili izpitne pole oz. naloge in *Navodila za ocenjevanje*. Glavna ocenjevalka in zunanji ocenjevalci so komunicirali prek sporočil programa RM Assessor med e-ocenjevanjem izpitne pole 2 in ocenjevali v skladu s sprejetimi moderiranimi *Navodili za ocenjevanje*.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

Izpitne pole 1 zunanji ocenjevalci ne ocenjujejo, saj kandidati svoje odgovore (črko pred izbranim odgovorom) prepisujejo na liste za odgovore, ki se na Ric optično preberejo in prenesejo v računalniški sistem.

E-ocenjevanje izpitne pole 2 iz ekonomije je letos potekalo šestič.

Priprave na moderacijo so potekale doma (6.–8. junija 2023), moderacija pa je bila 8. junija 2023. DPK SM za ekonomijo je pregledala vzorec izpitnih pol in pripravila moderirana *Navodila za ocenjevanje*.

Na obveznem seminarju za zunanje ocenjevalce 8. junija 2023 je glavna ocenjevalka predstavila in podrobneje pojasnila navodila za ocenjevanje vsake naloge v izpitni poli 2 ter zunanje ocenjevalce seznanila z ugotovitvami in sklepi moderacije. Ocenjevalci so navodila in ugotovitve ocenili kot ustrezne.

Ocenjevanje izpitnih pol se je po moderiranih *Navodilih za ocenjevanje* začelo 9. junija 2023. Naloge izpitne pole 2 je ocenjevalo pet zunanjih ocenjevalcev na domu. Vsak je ocenil naloge izpitne pole 2 v celoti. Zunanji ocenjevalci poučujejo ekonomijo v programih splošna in ekonomska gimnazija. Pri ocenjevanju vsi zunanji ocenjevalci sodelujejo že več let.

Ocenjevanje se je končalo z zaprtjem programa za e-ocenjevanje, 18. junija 2023.

Državna predmetna komisija za splošno maturo za ekonomijo je tudi letos uporabila možnost kontrolnega ocenjevanja naključno izbranih izpitnih pol vsakega ocenjevalca, ki jo ponuja zakon o maturi.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature iz ekonomije so bili vloženi trije ugovori na oceno. Pri enem kandidatu se je spremenilo število točk in s tem tudi ocena, pri dveh kandidatih pa se število točk ni spremenilo.

Državna predmetna komisija za splošno maturo za ekonomijo za leto 2023 ne more podati števila zahtev za vpogled, saj so imeli vsi kandidati možnost e-vpogleda v izpitne pole in ocenjevanje.

Komisija ugotavlja zmanjšanje števila ugovorov kandidatov na oceno v spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2023 v primerjavi z letom 2022, ko je bilo osem ugovorov, ki so jih reševali trije izvedenci. Pri štirih kandidatih so se spremenile točke, od tega se je trem zvišala tudi ocena.

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

V spomladanskem izpitnem roku je izpit splošne mature iz ekonomije opravljala 301 kandidat, od tega 286 prvič, 28 kandidatov je izpit opravljalo kot posamezni predmet splošne mature ob poklicni.

Uspeh kandidatov, ki so splošno maturo opravljali prvič, je podoben uspehu v preteklem letu. Meje za posamezne ocene so ostale enake kot na spomladanskem roku 2022. Povprečna ocena znaša 3,23, kar je nekoliko nižje kot lani (3,47).

Primerjave izpitnih pol po povprečnem številu točk kažejo, da so kandidati pri izpitni poli 1 dosegli v povprečju 28,38 odstotne točke (lani: 29,24), pri izpitni poli 2 26,90 odstotne točke (lani 26,51), pri notranjem izpitu pa 16,45 odstotne točke (lani 16,79). Tudi tokrat je, glede na ostale dele izpita, relativno visoko povprečje pri prvi izpitni poli. Kandidati so odlično reševali naloge prve taksonomske stopnje, kar kaže na to, da so znali vsebine, ki so se pojavile v nalogah. Ker je učni načrt od prve mature skoraj nespremenjen, se naloge ponavljajo, saj je popolnoma drugačne naloge prve taksonomske stopnje skoraj nemogoče sestaviti.

Uspeh kandidatov iz splošnih gimnazij je v povprečju boljši od uspeha kandidatov iz strokovnih gimnazij. To je po mnenju komisije posledica dejstva, da se v splošne gimnazije vpisujejo dijaki z bistveno boljšim uspehom v osnovni šoli. Težavnost splošne mature je bila primerna in primerljiva s težavnostjo v preteklih letih. Ocenjujemo, da postavljamo dovolj zahtevna vprašanja, zato predstavljata prav dobra in odlična ocena res solidno znanje.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Izpitno gradivo je bilo pripravljeno v skladu z usmeritvijo, da se z vprašanji in nalogami uravnoteženo zajame celotna vsebina predmetnega izpitnega kataloga in oceni znanje kandidatov na vseh taksonomskih stopnjah. Kakovost merjenja znanja je bila zagotovljena na celotnem razponu znanja kandidatov, saj sta zunanji in notranji izpit vsebovala naloge različnih težavnosti. Zagotovljena je bila dobra ločljivost nalog, ki je razvidna zlasti pri nalogah v izpitni poli 2 zunanjega izpita, kjer so naloge ovrednotene z več točkami.

Izpitno gradivo je bilo brez vsebinskih, grafičnih, besedilnih in drugih pomanjklivosti, ki bi kandidate lahko ovirale pri pisanju. Enako velja za navodila za ocenjevanje. Ocenjevanje je potekalo tekoče.

6.3 Druge ugotovitve

DPK SM za ekonomijo ugotavlja, da analiza izpitnih pol ne kaže ne vsebinskih ne kakovostnih odstopanj v primerjavi izpitnimi polami v zadnjih nekaj letih. Kandidati ugovarjajo oceni pri ekonomiji samo izjemoma. V spomladanskem izpitnem roku splošne mature iz ekonomije so bili le trije ugovori na oceno. Pri dveh kandidatih se število točk ni spremenilo, pri enem pa se je spremenilo število točk in tudi ocena. Ugovorov je bilo v primerjavi z lanskim letom, ko jih je bilo osem, manj.

Že leta ugotavljamo, da znaten del snovi še vedno ni pokrit z ustreznim učbenikom. Učbeniki za deloma drugi in tretji letnik so bili za to generacijo maturantov stari dvajset let in več. To je še posebno

problematično pri vsebinah, ki so težje razumljive brez ustreznih zgledov številskih izračunov ali diagramov. Zato imajo dijaki lahko težave pri njihovem razumevanju, DPK SM za ekonomijo pa probleme pri postavljanju primernega tipa vprašanj, s katerimi se te snovi preverjajo. V šolskem letu 2020/21 je začel veljati novi učni načrt za ekonomijo, maturitetni izpit po tem učnem načrtu pa bo prvič izvajal spomladi 2024. Izšel je učbenik za 1. letnik, učbenika za 2. in 3. letnik sta pripravljena, v pripravi pa je tudi učbenik za 4. letnik.